

84(2=632.1)6

Ш 624
И. ШИНЖИН

Э. ТОЮШЕВ

Бис
Келдибис

155 740-

(2 лт.)
622

153740-5
047591

Бис Келдибис

И. ШИНЖИН
Э. ТОЮШЕВ

АЛТАЙДЫН
ЧИКТЕР ЧЫГАРАР ИЗДАТЕЛЬСТВОЗЫ
Б Е Б 1964 О Т Е К А
Горно-Алтайск № _____

ИЗДАТЕЛЬСТВОДОН

Алтай литература, анчадала онын поэтический бөлүгү, жылдан жылга там ла жаранып, өзүп туру. Јаны, солун үндер угулары көптөй берди. Темдектезе, Шатра Шатиновтын, Паслей Самыковтын, Иван Шинжинин, Эзендей Тоюшевтин жаңы үлгерлерин кычыраачылар сонуркап кычырып турулар. Бу жаан эмес јуунтыда Иван Шинжинин ле Эзендей Тоюшевтин үлгерлерин кепке базып турубыс. Олор бойынын төрөл Алтайы керегинде, космос керегинде, сүүш керегинде, жаңы үйенин амадузы, салымы керегинде бичип турулар. Бу олардын баштапкы поэтический јуунтызы болор.

Күндөүлү кычыраачылар, бу үлгерлерди кычырып, бойыгардын шүүлтегерди издательствого бичигер.

ИВАН
ШИНЖИН

СУУГЕН ЈЕРИМ

Јаскы чечекти
Јайа базып,
Јалаңла кожоңдоп
Браадым.
Јаңылта өткүн
Мениң үнүме
Салкын јомоңип
Турганын угадым.
Чечектер јыдын
Эзин экелип,
— Сениң јеригниң
Јыды! — деди.
Јайыла јажыл
Кару јерим
Чечектеп мени
Уткыгандый.
Јада калған

Эрке энейим
Туулу јерим
Болуп калгандый.
Жылдыстый сур
Кӧс јажын
Ӗлӧндӧр чалын
Эдип алгандый.
Сӱӱп кийетен
Шӱлӱзин бӧрки
Сӱмерлер мӧнгӱзи
Болуп калгандый.
Энемниг сӱӱген
Јӱзӱн кожондорын
Муң улустар
Кожондоп јӱрӱ.
Јаскы чечекти,
Јагы јӱрӱмди
Јагыдаг уткып,
Јагарлап туру.
Чечектеген јалагла
Сӱӱген кожонымла,
Јагы јӱрӱмле
Ичкери браадым.
Қайыр кырлардыг,
Қажы ла бӱкниг,
Эдер иштиг
Ээзи мен.

Оныг учуй
Элея-чакка
Чыккан, өскөн
Леримди сүүйдим!

1960 j.

ТАЙГАЛАР АЖЫРА

Эмиктер тайгалар ажыра
Кере тартылып чөйүлгөн.
Ээн тайгаларда жыгырада
Олор кожондор көдүргөн.

Кап ла кара чибилер
Кожондожып турулар.
Ээн тайгаларды эмиктер
Ээлеп, ончозын аштылар.

1963 j.

Чибиттинг чичке
Чанкыр јолында,
Најы, биске
Айрылыжарга келишкен.
Эмди катап
Бурылба дейле,
Кайра көрбөй
Капшай барган.
Эмди айылымда
Чибиттинг јолын,
Чанкыр јолды,
Эске алдым.
Тоолу сөслө
Чийген ишсьмонды
Катап, катап
Алаатын кычырдым.
Ол тушта
Јастыргам деп,
Бойынгды бурулап
Бичиптиринг мында.
Ундылып бараткан
Узун тушти

Орой сөстөрүг
Ойто ойгосты.
Орой сананганыг
Меге ачу,
Катап айдадым,
Мен өчөш, кату.

1963 j

✓

Валя,
 Сен мениң
 Јинт тужым.
 Сен эмди
 Кайда?

Кандый өзөктө?
 Кандый кырларда?
 Кемнинг ырызы болдың,
 Јинт тужым?

Валя,
 Сен мениң
 Ырысту ойим,
 Салымың сениң
 Ырысту ба?

Кемнинг жүрүминс
 Таңдак болдың?
 Кайда?
 Валя,
 Сен јинт тужым...
 Ырысту ойим.

1961 j.

ЧӨЛДӨГИ ЖОРУК

Жолыбыс узун,
Кумакту чөл,
Эбире жыраа-кулузын.
Ыраак-ыраакта
Чанкыр көл,
Толкузы салкынга
Быырайып түрүлет.
Өлөңдү жаратта
Өртөк тө көрүнбейт.
Алдыста жолыбыс
Журттаң ырагалак...
Эбире чөл,
Куу кумак.
Эбире чөл,
Жолыбыс узак.
Жүргөн жүрүмнинг
Жолы элбек,
Чөлдөги бистинг
Санаабыс бек.
Соок сууга
Седен жедерис.
Бүкте койчыга
Жедип конорыс.

САЛЫМ

Бу жарыкка чыгарымда,
Багыртып киңдигим кескендер.
— Баланың жүрүми ырысту,
Баатырдый болор — дешкендер.

Кин энем мени чуулап,
Кабайга салып жайкаган.
Энем меге сүүнип,
Эпши жанында отурган.

Жөдүлдөп, ыйлай береримде,
— Оорып туру бу — дешкен.
Алкыжы жаман кам тунде
Түнгүрин согуп тескинген.

Алдыма чачкан орбозы
Алча түшкөн калбактый,
— Жаш баланың оорузы
Жазылбас — дейт — оп куруй!
Өлөр деерде, өлбөдим.
Өчөшкөн чилеп, өрө өстим.

Таңма кара койысты
Тайып, жаңыскан жип койгон.
Өлүм менен жалтанып,
Өрттөн качкандый, ыраган.

Жагы жүрүмдү жеристен
Жарлык-камдар жылыйган.
Улус айтканыла сүүнчилү
Иште арыбай мен жүрим.
Күчим менинг баатырдый,
Салымым ырысту, оп куруй!

ЭНЕНИҢ КОМУДАЛЫ

Азырап алган уулымды
Ала жашта жылыттым.
Удай берген шырамның
Ундылбазын эм билдим.

Он төрт жашту уулымды
Ончозын билип азырагам.
Қарып калар бойымды
Көдүрер деп санагам.

Ак-жарыкта ончозыңаң
Алаңзыбазым деп жүргем.
Баламды бастыра канымнаң,
Буурымнаң мен сүүгем.

Бичикке сени үрензин деп,
Бир де неме кысқанбагам.
Келер өйіңде мен мендеп,
Кечу, жолго чығатам.

Көзің, әрдің, чачыңды
Ізү окшоң утқыйтам.

— Удабас ла солдат болорыңды
Ундыба — деп кокурлайтам...

Сууга сени не ийдим?
Сала береринг билгем бе?
Тош түбиненг суу адып,
Түжүп каларың сескем бе?..

Азырап алган уулымды
Ала жашта жылыттым.
Түби жок шырамның
Түгенбезин эм билдим...

1962

СЫЙЫНЫМА

✓
Жарык класска баштап ла,
Сыйыным, барып сен кирдинг.
Үредүчининг айткан кажы ла
Сөзин жүрекке саладың.

Сен ончо букваларды
Адап, бичип үренеринг.
Үренип алзанг, жаңыны,
Жарашты жүрүмнөң көрөринг.

Күнүң ле школдо күзүңи
Үредүте, ишке кычырар.
Жүрүмди билер ол жолың
Школ бозогозынаң башталар.

1960 жыл.

КИЧИНЕК КЫСТЫҢ КОЖОҢЫ

Жүзүн кокчо учукты
Жүзүндөп энем садып берген.
Литкеде ойногон чачакты
Линжилеп, бөрүкке тагып берген.

Бөөлјизи камду бөркимниг
Күреези—кызыл торко.
Буурзак кару энемниг
Колдоры ус, мак ого.

ЈАШ БАЛА

Јаш бала... јаш бала
Јарыкка јангы ла чыккан!..
Сан башка! Уйуктап јадала,
Кабагын түүр эмезе каткырар.

Энези десе оны ајыктап,
База күлүмзиренип отурар.
Оны эмзип, кучактап,
Эркелеп, адылып ол турар.

Карындап оны жүрерде,
Күндер өткөнүн сеспейтен.
Кажы ла күн, түште, энирде
— Качан ла чыкпагай? — деп жүретен.

Је эмди бу!.. Бу јадыры!..
Тилди таптанып, уйуктап.
Бөлик-телик эт-балтыры
Быжып каткалак тыгып.

Оның өткүн ый-кыйгызы
Айылдаш улуска да угулат.

Тудуш ыйы, тоолу каткызы
Эне жүрегіне артып калат.

Эмди бу, бу жадыры,
Жараштыра каткырып, уйуктап,
Энези эмизип, кичинек оны
Эркелеп турат, жагыдан чуулап.

1963 жыл.

ТЕЛКЕМ ЖАЛАНДА

Сары толкулу талайдый,
Жаланда аш јайканат.
Комбайн јаан керептий,
Ашты кезип јуунатат.

Бүгүн амыр јаландарда
Улустын ижи үзүлбейт.
Олордын мында кожоны
Чөлдөң ыраакка јаныланат.

КУС

Жалбырактар

түжет,

түжет,

түжет.

Кей чагкыр, чагкыр,

соок, чагкыр.

Бийикте,

бийикте

Калганчы турналар

Түштүк жаар

учуп браадылар.

Көөркийлерди үйдежип,

Күрөг Алтайым

тымык,

тымык

Тууларлу турат.

Көөркийлерин үйдешкен

кыстар чылап,

Кырлардыг суулары

куйундый түшкнлейт.

Ак чакпын пладын

жайылтып,

Түштүк жаар
жарышту
агадылар.
Олор түштүкте,
талай, көлдөрдө
Таныш улустый
катап ла жолугар...
Жанган куштарым,
эзен, эзен!
Эзен болзын,
куштарым!..
Кейде жалбырактар
айланыжат,
айланыжат.
Көрзөг, жалбырактар
түжет,
түжет.
Мен жагыскан,
жагыскан арттым.
Күски Алтайым,
күрең Алтайым.
Сени таштап
кайдаар барайын?
Менин барар жерим жок.
Бараксан бойым..
Сенле арттым.

1963 жыл.

* * *

Алтай аттар,
Алтай аттар
Салкын кептү учадылар,
Алтай аттар тискинин
Күчтү колдор тудадылар.

Кырларды кыр дебей,
Күчсинбей ажат аттар.
Сууларды суу дебей,
Сунуп кечет аттар.

Чөлдү жерде кумакла,
Карлу жерде шуурганла
Көмө соктырып, аттар
Ургүлжи көстөп браадылар,
Устүндеги уулдар — алтайлар.

1963 жыл.

ПАМЯТНИК

Мен күнүң ле башчыны
Журттың ортозында көрөдим.
Жаңы ырысту жүрүмде
Сүүнчилү иштеп жүредим.
Чой тонду, баатыр бүдүмдү,
Жаңы журтка кийдире баскаң;
Эбире көрүп, сүүнчилү
Қолхозчыларга курчаткаң;
Оң колын ичкери сунуп,
Ильич олорто куучындажат.
Коммунизмнің керегин
Мынаң баштағар деп айдат.
— Ол жалаңга аш салар, —
Қолын уулап көргүзет.
— Мында жаңы журт турар,
Мында ГЭС — деп, ол айдат.
Төрөл журтым, жалаңым,
Садым мениң чечектейт.
Эбиреде уккан кожоңым
Ырысту өйимди керелейт.

1960 жыл.

МУЗЫКА

Айас тенери,
Туулар тымык,
Агаштар араай,
Араай тынат.
Қызыл, көк,
Сары чечектер —
Чоп-чоокыр
Жалаңда тургулайт.
Күннің көзине
Кобыда чалгылар
Кезикте
Кенейте
Жалтырап турулар.
Өлөн чабаачының
Чөйгөн кожоңы
Жүрекке
Эрке
Араай томулат,
Олордың ижине
Кижини кычырат
Тымык эзин
Арайдан ла билдирет.

Эбире јажыл,
Јажыл, јажыл,
Јажыл јалбырактар
Араай шуулайт.
Колдоры кўчтў
Колхозчы улустар
Олѳн чаап,
Јанарлап турулар.

1962 јыл.

НАЈЫЛЫК

Алтайдың чаңкыр бийик тууларынаг
Чөйишлип барган Чуйдың јолы.
Бу јолды јаштаг ала
Буурзап жүрүминде кем сүүбеди!

Азыйда мында орык јолдор
Агаш-јышты аралап өдөтөн.
Кошту төөлөр јоругы јоголор
Өйди кем де тўжинде көрбөгөн.

Эмди туулар көксине торгулып,
Јаан күчтү машиналар мантайт.
Најылар беришкен јөөжөнн тартып,
Ары-бери шофёрлор јоруктайт.

Чуйдың јолы чаңкыр, узун,
Јылдызы јок таңары тенгеридий,
Јаштаг ала оның ла учун
Акту жүректен сүүп жүргедий.

1963 жыл.

ЭСКЕ АЛЫНГАНЫ

Јаан-јаан кар
Айланыжып јерге тўжет.
Јажыл бўрлў ағаштар
Кар өткўре
Санаама кирет.

Бу ла јуукта,
Санаамда,
Арка, бўк, јалагда
Улус јажыл өлөндү
Чаап ла турган
Ошкош эди.

Оноғ орой кўски јааш
Соок, чыкту салкын.
Кырада
Кызара бышкан аш.
Кўски сыгын,
Кўски ай.

Оноғ баштапкы
Јашкан кар,

Карга бастырган
Кыр, жалаңдар
Санаама жакшы
Кирип турулар.

Санаама мениң
Ончозы эбелет.
Жаан мажак
Күс учында
Эригип, жерге
Бажын эңчейтет.
Жаан, көбү
Жашкан кар
Айланыжып жерге,
Жерге түжет.

Жайгы жүрүм,
Күски жүрүм
Кышкыда мениң
Санаама кирет,
Санаам мениң
Эригет.

1962 жыл.

БАЙРЫМ ҚАРЫНДАШКА

Байрым, қарындаш,
Быйанду письмоғды
Бүгүн мен
Қычардым.
Ачық-жарық жүрегінди,
Санаанды
Мен билдим...
Уредүде,
Жүрүмде
Сен, қарындаш,
Бийик амадуга
Устүк жажына.
Сен айдадың:
— Таныспай ака,
Блокты кече
Садып алдым.
Акчамды база ла
Қородып салдым —
Же алдырбас, қарындаш,
Акчаны ийерим;
Бичиктер аларын
Бойым да сүүйдим.

Поэттер де болбозоос,
Поэттер үлгерин,
Биригип јолуксаас,
Кычырып жүрерис.
Мында деремнеде
Не де јок.
Сен, карындаш,
Билеринг ине,
Анда городто
Ончозы бар...
Сен бичийдинг:
— Јас келет.
Оромло пыймалу
Базарга күч.
Батника аларга
База, ака,
Акча керек. —
Байрым, карындаш,
Бойың билеринг:
Биледе улус
Бистиң көп.
Је эмеш ле сакы,
Сакы.
Јастыг күндеринде,
Уредү жылдарымда,
Јыртык өдүктү
Мен де жүргем.

Сен чилеп,
Уредүге,
Жүрүмге
Жаан амадулу
Мен мендегем.
Же, карындаш,
Акчаны ийерим.
Эмеш ле сагы,
Сагы.
Сен анда
Назым Хикметти,
Есенинди,
Алтай уулдардыг
Улгерлерин ал.
Артканыла..
Артканыла —
Батинка садып ал!

1963 жыл.

ШЫМДЫЛАЙ

Ак чаазыннаг самолетты
Шымдылай эдип учуртат.
Кожо ойногон балдарды:
— Айга учаактар — деп айдат.
— Айда школдор ачылза,
Учарыс — дешти, ол балдар.
Чындап та, озор чыдаза,
Анаар учуп барарлар.

1960 жыл

ЭЗЕНДЕЙ
ТОЮШЕВ

✓ **МОСКВА**

Мен, чанкыр
Туулардын уулы,
Сени көксимде
Алып жүрүм.
Сүүген кожоным
Сеге учурлап,
Күйгөн чолмонунг
Көрүп жүрүм.
Сананзам: сеч —
Сүрлү, жараш.
Жерди чаарыган
Жолдорунг илелет.
Тамырланган жолдор
Жерди өткөн,
Сеге солун
Сүүмжи экелет.
Жебрен өргөөн,
Мөнкү туулардый,

Оморкоп анда
Мызылдап туру.
Түни болзо
База ак:
Түмен жылдыс
Тизилген туру.
Жүзүн укту
Жондор десе
Кеен сениле
Оморкоп базат.
Олордыг жүреги,
Мениг жүрегимдий,
Сениг көксингле
Тен согулат.
Кеен тынып,
Амыр турадыг,
Алтай жеримдий,
Амыр турадыг.
Жылуунды сен
Жерге жайадыг,
Жонды сен
Жайымга кычырадыг,
Жангыс күүндү
Төрөл жер,
Энчүнинг одузы
Эне жер.

1961 жыл.

✓ ЧОЛМОН

Түмен жылдыс
Тенгери түбинен
Телекей көксин
Жагына ширтеген.
Je мен өскө
Жылдыс билерим,
Жалтырап күйген
Жылдыс билерим.
Онын жаркыны
Жерди өткөн,
Калык-жонго
Күч берген.
Жалтыган алтайы
Москва деп жерде,
Амырдын одузы
Болгон жерде,
Качан да өчпөс
Кызыл Чолмон.
Калыктын күүнин
Көргүскен Чолмон.

1959 ж.

ЛИИТ УЙЕ

Кару јерин
Јенүге экелген,
Калык-јонды
Ишке кычырган
Јиит үйе,
Јараш үйе.
Өйдин алтамын
Озолоп жүрген,
Омок адын
Оңбос эткен
Јиит үйе,
Јенүчи үйе.
Олор кайда ла
Тен алтайт,
Заводто, јаланда
Тем алынат.
Өйдин керегин
Олор бүдүрет,
Јылдар јангарын
Олор баштайт.

1962 ј.

САКЫЛТА

Карангуй өнөлөп,
Түн койылатан.
Иштең кожондоп,
Энем жанатан.
Бүгүн десе
Оройтып калгандый...
Барайын дезем,
Жедип келгедий..
Кара жерден
Көс албайдым,
Кыйудый жолдон
Ун тындайдым.
Энем көрүнбес
Та кайткан?
Уни угулбас
Та кайткан?
Билдирер билдирбес
Бүрүңкий койылат.
— Энең иште — деп,
Күүк айланат.
Энем десе
Келип жаткандый,
Уни десе
Угулып тургандый...

СЫНДАР

Чыгыш жаар тизиле берген сындар.
Чыгыш жаар жылыа берген сындар.
Улай ла слерге баштанып калган
Унчукпай удаан-удаан турадым.
Күнүн ле иженип, анаң, ыраактаң,
Кандый да ырысты сагып жүредим.
Солоңыланган сууларды кечип,
Сүүмжим анаң табарым ба, кандый..
Айса мениң унчукпас бүдүмим
Амыр слерге түңгейлеш пе, кандый.
Чыгыш жаар чийиле берген сындар..
Чыгыш жаар жылыа берген сындар..

1963 j.

✓ СЫМЫЛТЫНЫҢ СЫНДАРЫ

Чаңкырайып калган тегери алдыла
Сымылтының сындары салгылай берген.
Соок тынышту, чактарга тожон
Сүмер баштары айаска көмүлген.

Таскылдары оның амыр-амыр —
Тебеелү малдың турган јери.
Малчылар одузы түниле күйет.
Мөнүн ай тууларды эбирет.

Амыр иштег ырызын тапкылап,
Јоным кожонду ичкери базат.
Сары таңла олардың үнине
Санааркап калгандый, туман турат.

1959 j.

ЧАЧЫҢЫ БУЛУТ

Самтараган чачыгы булут
Сүмерлерге шибееlep турат.
Көлөткөзи жердин үстүндө,
Кунугып тургандый, тым турат.
Салкынга айдаткан бу булут
Күнди канайып бөктөөр ол,
Амырзынган бу алтайды
Карыктырып канай турар ол.

1960 |

✓ МЫЙГАК

Аңдар мзи
Чаарыган,
Амыр сомы
Чийилген
Канай бажы
Каскак јер,
Түни-түжи
Тозуул јер.
Јылыып барган
Јылдарда,
Тайга тумантып
Турарда,
Мыйгак бого
Балазын јылыйткан,
Кара жаңыс
Балазын јылыйткан.
Оноң бери
Удап барды,
Ачу өйлөр
Айланып калды.
Ол ок мыйгак
Өскө бозулу,
Омок-сеген,

Ол ок сүрлү
Тозуулга араай
Чыгып келет,
Бозузын жалап,
Унденет.
Канча сууны
Кечкилеп,
Камык тайга
Айланып,
Бозулу мыйгактар
Бого једет,
Тозуулга јайым
Баскылап јүрөт.

1962 ј.

БИР JEДЕЙИН ДЕП...

Ыраак, ыраак Сымалтыда
Ынаар орогон тепсең бар.
Ылкылар турган бу жерде
Ыжы толголгон оду бар.
Алдынан билер бу оду,
Байла, эмдиге күйгенче.
Амыр кожонду жылкычы,
Байла, анда иштегенче...
Лажай берген малчы Эжер
Су-кадык отурган болор,
Салымын берген ижине
Санап калган жүрген болор.
Качаннан таныш одуга
Ледейин деген санаам бар.
Кожончы Эжер жанына
Отургадый күүним бар.

1962 j.

✓ **ЖАҢЫС ЖУРТТА
ӨСКӨН УУЛ**

Жайрадыла берген
.Je ле деген айанг.
Жакшызынып калдым.
Жыбар айланат.
Жаңгыс журтта
Өскөн уул
Жүс-абызын
Куучындап ла турат.
— Көрүп туруң не,
Ол туку...
Канча жылдарга
.Жылкылап келдим.
Коркушту деп, база,
Канайып айдайын,
Күч жеткенче
Иштеп ле жадым...
Бу ла жуукта
Кер бее төрөгөн.
Балазы өөрүп,
Чыдап калган.
Кулуны торт ло
Кер айгырдый,

Баш терезин
Кийин алган —
Солум деп уул
Солундар айдат:
Ижи керегинде,
Јүрүм керегинде.
Кайкап калдым —
Торт ло адазы:
Көзи — көзинче,
Јүзи — жүзинче,
Одузы көнжип,
Күйген эмтир.
Адазы јолыла
Ууланган эмтир.

1962 ј.

КАСТАР ЈАНГЫЛАЙТ

Күннинг чокторы булутты өткилен,
Көлгө кадалын болбой сынгылайт.
Көк айаста кожомын чөйгүлен,
Кастар ыраак түштүкке учкулайт.

Олордыг үнин угуп тургамда,
Алдыма туманду јаландар јуралат.
Алтай јеримнинг ару көлдөри
Араайын, араайын чайбалат..

1959 ј.

Ү ЖЫЛДАР ӨТКӨНИ БУ ТУРУ

Агаштар бажын эңилте
Ачу салкындар согуп жат.
Ачык-жарык көзүңкүти
Айланган шуурган шыбап жат.

Көни жолго көр болбой,
Куйунга эне ачын калт.
Буурыл чачын сыйманып,
Бүтпей санаага алдырт калт...

1960 ж.

ЭНИРДЕ

Бозом энир. Агаштар бажында
Жалбырактар талбандайт.
Бийикте, желбер булуттар ачыгында,
Жылдыстар мызылдайт.
Бараткан жерим чөйиле берген,
Жуукта жол карарат.
Буудак билбес санаамды, куушимди
Жериме учурат...
Алтай журттарда аттардыг тибирти
Кулагыма угулат.
Алтындый кожондор, төрөл кожондор
Көксиме томулат.
Кайда да ыраак төрөл тууларга
Жаңылып баргылайт.
Кожонгым сүрлү үндерге биригин,
Уйеликти мактайт.

1960 ж.

✓ ТҮН КИРЕТ

Кыскылтым өңдү туулар баштары
Көк айаска жөлөнүп калган.
Карузыган төрөл жер
Көк чанкырга жылыып калган.
Мөштөр шуултын ундып салды.
Межелик бажы тымып калды.
Мөңүн суулардын үни койып,
Малчылар одузы сурлай берди.
Койылып жадаачы жол тымып,
Кару жериме түн келет.
Кыскылтым өңдү туулар баштары
Амырап калатан ой келет.

1960 ж.

* * *

✓ Түштүккө учкан кастар кожоңы
Кырларга торгулат,
Көгүске томулат.
Олорды үйдешкендй булуттар
Жерим жаар барат;
Санаамды апарат.
Анда, байла, төрөл жалаңдар
Күрере берген,
Жолдор илелген.
Жолдорды карап, энем мени
Сакыган болор,
Санаган болор.

1962 ж.

✓ Тизеге јетире кар куйулып,
Түндүктен соок салкындар сокты.
Тенгери шантып, сооктор башталды,
Туманду кечүлөр тонуп калды.
Төрөл туулардан кожон угулбайт,
Сакып ла жүредим эртен-эңир.
Таныш бала та кажы алтайда?
Сурактар арадайт эртен-эңир.

1962 j.

СУУНЧИМ БОЛГОН КАЙЫН СЕН...

Жерди энедий кучактап,
Жайылып өскөн кайыг сен,
Жорукчы эзинге бажырып,
Желбиреп тураачы кайыг сен,
Бүгүн неге кунуктыг,
Қожонгыг канайып ундылды?
Кандый санаага алдырттыг,
Кеберинг канайып эм онды?
Эткен куштар эреп-жайнап,
Эрмек-куучының алды ба?
Эрте түшкен көбү кар
Эңилте согуп салды ба?
Қанчын бойым кичүде
Қожон айдып шуулайтаг.
Күүн-санаамды көдүрүп,
Көл жанында туратаг.
Бүгүн десе көбү кар
Бүрүндү ээй басыптыр.
Түс ле турган седег бажыг
Төмөн ээлип калыптыр.
Эңчейип мынай турганча,

Ары омок силкинип ий,
Оног неме болбой турза,
Ары төмөн эңчейип ий.
Јүктүк болгон јашкан кар
Јер алтайга уча берзин,
Уйкузыраган ол сының
Улу ла бойы көрүнзин.
...Сүүнчим болгон кайың сен,
Силкинбей, тымык не туруң?
Арып калганың билдин бе,
Амыр уйкуга кирдин бе?

1963 ј.

ЈЕРИМНИҢ ЈАҢЫ

Чыкырада базып та жүрзем,
Шаңкырада каткырып та жүрзем,
Очок-казаны сообос айылым,
Ойто ло катап сеге келедим.
Эжемниң эскизи болгон канды,
Элентизи јеткен јес алгыйды
Јенгебис араай очокко тургузат.
Јаан удабай ол кайнап чыгат.
Эпши јанына базарга тидинбей,
Эр бойым адымды тўжўрбей
Байдастанып отурып аладым,
Шаајың аяакты колыма аладым.
Бийик санаалу тўрўн-туғандар
Шўлирт этире чай ичкилейт,
Шымырт этире табылу ўиденет.
Куучын-эрмекке кирерге болбой,
Кайра кўрўп чыгарга болбой,
Јеримниң јанын јандап отурым.
Јаандар сўзин јанчыкка саладым.

1963 ј.

БАЖАЛЫКТАР

Иван Шинжин

Сууген жерим	5
Тайгалар ажыра	8
«Чибиттиг чичке чагкыр жолун- да...»	9
«Валя...»	11
Чөлдөгү жорук	12
Салым	13
Эненин комудалы	15
Сыйыныма	17
Кичинек кыстыг кожогы	18
Жаш бала	19
Телкем жалагда	21
Күс	22
«Алтай аттар...»	24
Памятник	25
Музыка	26
Најылык	28
Эске алынганы	29
Байрым карындашка	31
Шымдылай	34

Эзендей Тоюшев

Москва	37
Чолмон	39
Линт үйө	40
Сакылта	41
Сындар	42
Сымылтынын сындары	43
Чачыгы булут	44
Мыйгак	45

Бир жедейин деп	47
Јагыс јуртта өскөн уул	48
Кастар јангылайт	50
Јылдар өткөни бу туру	51
Эгирде	52
Түн кирет	53
«Түштүкке учкан кастар ко- жоңы...»	54
«Тизеге јетире кар куйулып...»	55
Суунчим болгон кайың сен	56
Јеримниң јаңы	58

Иван Шинжин, Эзендей Тоюшев

МЫ ПРИШЛИ

На алтайском языке

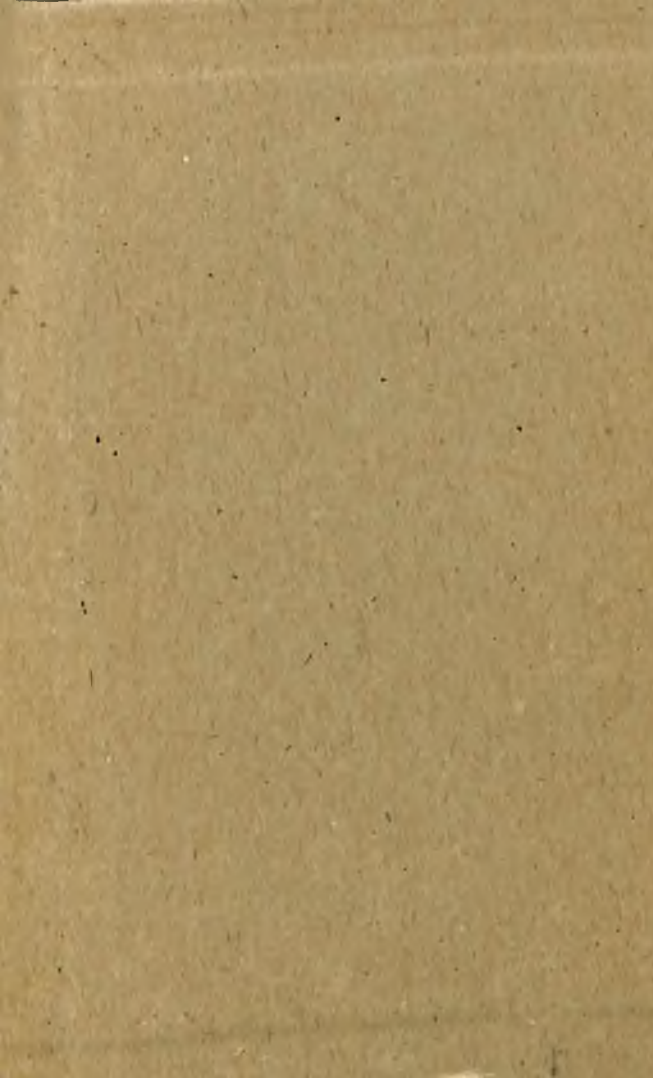
Редактор *В. О. Аадаров*
Художник *А. М. Кузнецов*
Художественный редактор
И. И. Митрофанов

Технический редактор *М. И. Тихтиев*
Корректоры:

Т. Т. Тайпина и *Г. Д. Голубев*

Сдано в набор 7/II 1964 г. Подписано в
печать 17/IV. 1964 г. Бумага 60 × 92 1/32.
Печ. л. 1,875. Уч.-изд. л. 1,2. Тираж 1000 экз.
АН 05474. Заказ № 410. Цена 6 коп.

Горно-Алтайское отделение Алтайского
книжного издательства, Горно-Алтайская тип.,
г. Горно-Алтайск, пр. Коммунистический, 25.

Баазы 6 акча

547

ГОРНО - АЛТАЙСК · 1964